

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egyes évre . . . . . 48 K
Félévre . . . . . 24 K
Három hónapra . . . . . 12 K
Egy hónapra . . . . . 4 K
Egyes szám ára 16 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHVATÁR
Zépolya-utca 1. sz. Telefonszám: 2.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASAR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELVÉVEL.

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 100. szám.

Csütörtök, május 2.

Megvan a választójogi megegyezés.

Az általános jogcím a 6 elemi, négy elemivel csak az választó, aki a magyar nyelvet bírja. — Wekerle Sándor a királynál.

Bécs, máj. 2. Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap este Bécsbe érkezett. Ma délelőtt tíz órakor a király tartózkodási helyére ment, ahol hosszabb kihallgatáson fogadta őfelsége.

Budapest, május 2. Az Est írja:

A választójogi megegyezés utjából elhárultak az akadályok. A megoldás alapja az lesz, hogy a négy elemi alapján csak azok kapnak választójogot, akik magyarul nem írni és olvasni, hanem csak beszélni tudnak, a jogcím általában a hat elemi lesz.

A 24 éven aluli Károly keresztetek csak úgy lesznek szavazók, ha más jogcímen is azok.

A nők választójogát a javaslathoz képest lényegesen korlátozzák.

A 8 holdasok szavazati jogától valószínűleg eltekintenek, miután Wekerle és az erdélyiek ezt ellenzik.

A kabinet rekonstrukciója rövidesen megtörténik. Még nem bizonyos, hogy Tóth János megmarad-e belügyminiszternek, de lehetséges, hogy Tóth János, Zichy Aladár és Földes Béla bennmaradnak a kabinetben. Palugyay Mórle államtitkár távozik, utódjául Szmeesányi György pozsonyi főispánt emlegetik.

Az új kormány kinevezése után a Házat a jövő héten egybehívják, azon Wekerle elmondja programbeszédét, be fogja jelenteni, hogy felhatalmazása lesz a választásokra még pedig nemesak a választójog kérdésében, hanem minden más kérdésben is, amelyre nézve a programját nem valósítja meg.

A mai hivatalos jelentések.

— Vezérkarunk jelentése. —

Budapest, máj. 2. Hivatalos jelentés.

A harcerekken nincs ujság.

A vezérkar főnöke.

— A német hivatalos jelentés. —

Berlin, máj. 2. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harcér:

Rupprecht bajor és a német trónörökös hadseregeinek a helyzet változatlan. A tüzérségi harc, mely a Kemmel-hegy szakaszán fokozódott a Somme és a Luce patakok között Montdidiernél és Noyonnál több ízben feléledt. A harcitévenység egyébként felderítésekre szorított.

Albrecht württembergi herceg hadserege: A lotharingiai arcvonalon a francia tüzérség tevékenysége délután élénk volt. Az ellenség kisebb előretöréseit visszavertük.

Keleti harcér, Ukrania:

Szebasztopol előtt megtörtük az ellenség ellenállását, a várost május elsején harc nélkül megszállottuk.

Erélyes intézkedések a rend helyreállítására Ukrániában.

Berlin, május 2. Hivatalos jelentés. Kiebben az utóbbi időben erős akció volt észlelhető a németek ukrániai befolyása ellen. A rend helyreállítására irányuló törekvések az ukrán kormány részéről teljesen elégtelen támogatásban részesültek. A kormány ezenfelül nem tett semmiféle intézkedést a tavaszi vetés biztosítására és ezzel szerződésileg vállalt kötelezettségeinek teljesítésére.

Eichhorn tábornagy ennek következtében báró Mumm császári nagykövettel egyetértésben rendeletet bocsátott ki a tavaszi vetést illetőleg. Ezt a rendeletet az ukrán sajtó elferdítve közölte, amiáltal nagy izgalmat keltett az országban és a Rada is tiltakozását jelentette be. Egyre-másra oly jelenségek is mutatkoztak, hogy a kormány tagjai közül egyesek maguk is részt vettek az ellentük irá-

nyuló akcióban. Ehhez járult, hogy Dobryt, az orosz külkereskedelmi bank igazgatóját lakásán megröhan-ták, onnan elhurcolták és még ma sem tudjuk, hogy hol tartják fogva. Ezenkívül jelentések érkeztek, hogy további letartóztatások vannak tervbe véve.

Miután a kormány gyöngének bizonyult, Eichhorn tábornagy rendkívüli intézkedéseket tett, katonai bíraskodást állított fel és szigorú megtorlást helyezett kilátásba. A Dobry ügy megvizsgálása után Dajevszky belügyi osztályfőnököt, Ikaesenkó belügyminiszter feleségét, Bogazki polgárőrségi parancsnokot és Lyubinszki külügyi osztályfőnököt letartóztatták. A további vizsgálat folyamatban van.

Francia számítgatások.

Genf, máj. 2. Sembat francia képviselő a „Humanité”-ben közli Clemenceau-nak a külügyi bizottságban néhány hét előtt tett nyilatkozatát, melyben a francia miniszterelnök azt mondotta, hogy az offenziva megkezdése előtt szerencsétlenség lett volna Franciaország számára békéről beszélni, ha azonban ez az offenziva nem sikerül, ellenségeink fognak tőlünk békét kérni.

Ehhez a nyilatkozathoz Sembat hozzáfűzi: Ha most sikerül az ellenséget feltartóztatni, már győzelmet arattunk, nem véglegeset ugyan, mert a németek 6 hónap múlva új támadást fognak kezdeni. Ezért ki kell használni a lélektani pillanatot és ha felülkerekedik Németországban a békeáramlat, a békét el kell fogadni, még ha az ajánlat nem is felel meg teljesen kívánságainknak.

Elhalasztották az ir szolgálati kötelezettséget.

London, május 2. Reuter jelentés. A napokban királyi rendelet jelent meg, amely szerint az Írországra vonatkozó katonai szolgálati kötelezettség életbe léptetését elhalasztották.

A Daily Mail ehez a hirhez megjegyzi, hogy az elhalasztás azért történt, mert a kormány az Írországra vonatkozó védkötelezettség kérdésében egyelőre várakozó álláspontot kíván elfoglalni. Kormánykörök remélik, hogy a home-rule törvényt a jövő hét folyamán a törvényhozás elé terjeszthetik.

A mai tőzsde.

Budapest, máj. 2. Magyar Hitel 1246, Osztrák Hitel 910, Jelzálogbank 607, Leszámitoló 746, Magyar Bank 878, Hazai 590, Fabank -905, Közuti 798, Rima 1057, Schlick 540.

Entente haditanács.

Páris, május 2. Orlando olasz miniszterelnök ideérkezett, hogy a szövetség haditanácsán részt vegyen. Délelőtt Clemenceauval tanácskozott.

28.000 tonna buvárhajó zsákmány.

Berlin, május 2. Buvárhajóink Anglia körül újabban 28.000 tonna ellenséges hajóteret süllyesztettek el.

A finnországi vörösgárda főnöke német fogoly.

Stockholm, május 2. Az „Aftonbladet” értesülése szerint Manner, a finnországi vörösgárdisták főnöke Wyborg elfoglalása alkalmával finn-német csapatok fogságába került.

Hazebrouck pályaudvara ágyutüzben.

Berlin, május 2. Wolff jelentés. Hazebrouck pályaudvarát április hó 30-ikán ágyutüzünkben tartottuk. Erős tüzhatalásokat megállapítottunk.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, május 1.

A miniszterelnökség sajtóosztályától ma a következő hivatalos jelentést kaptuk a harc-téri eseményekről:

A délnyugati harcvonalon az élénkebb harci tevékenység tegnap is egész napon át tartott. Sok helyen meghusítottunk olasz felderítő kísérleteket.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, május 1.

A nagy főhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR:

Flandriában a Loker és Dranoutre közti szakaszon a tűzharc nagyobb hevességgel feleledt. Frissen harcbevett franciák hiába kísérelték meg a Dranoutre elleni előnyomulást. Többszörös rohamuk tűzünkben összeomlott.

A Somme mindkét oldalán elterülő csatamezőn eredményes felderítéseket hajtottunk végre.

Az ellenség vonalai ellen intézett előretörések Noyontól délnyugatra az Oise—Aisne csatornán túl Varenésnél több mint ötven foglyot eredményeztek.

A többi harcvonalon nem volt jelentősebb esemény.

KELETFINNORSZÁG:

Az ellenség kétségbeesett harcokban kísérelte meg a Tarastehustól északkeletre és Lothynál elhúzó vonalunk áttörését. Igen súlyos veszteségekkel vertük vissza őket.

Finnországi csapatok elfoglalták Wyborg erődjét.

UKRAINA:

Krimben Teodoziát harc nélkül megszállottuk.

Ludendorff.

A nagybecskereki mezőgazdasági kamara felállításáról készül már a törvényjavaslat.

A nagybecskereki mezőgazdasági kamara körzete Torontálmegye és Pancsova város területére terjed ki és a kamarának nyolcvan tagja lesz.

— Budapesti munkatársunktól. —

Budapest, 1918 április 30.

Hirt adtam annakidején a „Torontál”-nak arról, hogy a mezőgazdasági érdekképviseletek akciót indítottak a mezőgazdasági kamarák régóta vajdó kérdésének törvény útján való elintézésé érdekében. Tudósításomban közöltem a „Torontál”-al azt is, hogy az eddigi tervek szerint Nagybecskerek alkalmasint kamarai székhely lesz, de a kérdés akkori stádiumában részletekkel még nem szolgálhattam.

Most közölhetem, hogy értesüléseim szerint Koós Mihály földmivelésügyi miniszteri tanácsos, aki a földmivelésügyi miniszterium erdélyrésze kirendeltségének a vezetője volt, visszarendeltette a miniszteriumba, a mezőgazdasági kamarák felállításáról szóló törvényjavaslatot készíti el. A javaslat, úgy tudom, alapul veszi azt az elaborátumot, amelyet Rubinek Gyula, az OMGE igazgatója és Bernát István, a Magyar Gazdaszövetség igazgatója készítettek el.

A készülő törvényjavaslatban Nagybecskerek mint kamarai székhely szerepel.

A nagybecskereki mezőgazdasági kamara területét aránylag szűk körzetben állapították meg. A kamara hatásköre Torontálmegye és Pancsova törvényhatósági joggal felruházott város területére terjed ki. A kamara területén közel egymillióhétszáz ezer katasztrális hold mezőgazdaságilag művelt terület van, amelyeken majdnem százezer önálló mezőgazdasági üzem működik. A kamarának nyolcvan választott tagja lenne, amelyek közül hatot Pancsova, hetvennégyet pedig a vármegye gazdái választanának.

Kilátás van rá, hogy a törvényjavaslat még ebben az esztendőben a törvényhozás elé kerül és a háborúból a békére való átmenet idején a becskereki mezőgazdasági kamara megkezdheti már működését. A kamara feladatairól csak általánosságban lehet szó, hiszen ugyanis a gyakorlat fogja megállapítani, hogy minő szerepet töltsenek be a mezőgazdasági kamarák Annai bizonyos, hogy ezek a kamarák elsősorban érdekképviseleti testületek lesznek, amelyek függetlenül minden kormányzati és hatósági befolyástól, elsősorban a mezőgazdasági érdekképviseleti ügyeknek szentelik szolgálatukat. A kamaráknak nem lesz szerepük a törvények és rendeletek végrehajtásánál, hanem csakis ezek végrehajtásának ellenőrzésében és azok megalkotásánál mint autonóm testület vesznek részt.

Minden mezőgazdasági kérdés, a mezőgazdasági szakoktatás ügye, az állattenyésztés, a munkásközvetítés, a mezőgazdasági egyesületek ellenőrzése a kamarák hatáskörébe tartoznak, a kamara gyakorlati útmutatásokkal, mintagazdaságok berendezésével, gyakorlati és nagyarányú kísérletekkel új termelési és tenyésztési irányokat vezet be a magyar mezőgazdaságba.

A kamara költségeit egyrészt önmegadózottság útján szerzi meg, amennyiben a törvény intézkedni fog, hogy a mezőgazdák birtokuk arányában kamarai illetéket fizessenek. E kamarai illeték százalékos maximumát a tör-

vény állapítja meg, de e kereten belüli minden kamarának joga lesz a saját területén az illetéket megállapítani.

A kamarai tagokat a törvényhatósági joggal felruházott városok és a rendezett tanácsú városok közvetlen választás útján küldik ki. A járásokban alkalmasint közvetett lesz a választási rendszer, de a mezőgazdaság érdekében közreműködő intelligenciának közvetlen szavazati jogot fog a törvény alkalmasint biztosítani.

A mezőgazdasági kamaráknak egy országos központjuk lesz, amelyet maguk a kamarák tartanak fenn. Azt, hogy a kamarák területén belül egy-egy választókerület hány kamarai tagot választhat, első ízben a földmivelésügyi miniszter állapítja meg, később, a törvény által megállapítandó korlátokon belül maga a kamara teszi e kérdést szabad mérlegelés tárgyává.

Ugy tudom, hogy a törvény intézkedéseket tartalmaz arra nézve is, hogy a kamarák az egész ország területén egy időben kezdjék meg működésüket.

Padl Józ.

A Patronage-egyesület működése.

— Titkári jelentés. —

Előadta: Szathmáry Ödön dr.

Nagybecskerek, máj. 2

(Folytatás.)

Az egyesület beléletére vonatkozóan jelentem, hogy a lefolyt egyesületi évben az egyesület egy közgyűlést és három választmány ülést tartott.

Az egyesület szorosabb értelemben vett patronage tevékenységének hű képét a következő adatok adják. Az egyesület a büntető eljárás alatt álló ama fiatalokorukat, akiket eddigi veszélyes, erkölcsi züléssel fenyegető környezetükből sürgősen el kellett vonni, a lefolyt egyesületi évben is e végből fenntartott bérelt helyiségében helyezte el, melynek bére a lefolyt egyesületi évben az egyesületnek 300 K kiadást okozott.

E helyiségben a lefolyt egyesületi évben az egyesület 7 fiatalokot helyezett el és pedig:

1	fiatalokorú fiút	44	napon át
1	"	53	"
1	"	32	"
1	"	88	"
1	"	134	"
1	"	86	"
és 1	"	78	"

A fiatalokorú bűnösök száma az elmúlt egyesületi évben is ijesztő mértékben növekedett. Nyilván a háborúval kapcsolatban s a szigorú atyai felügyelet hiányára visszavezethető e jelenség a háború minden évével több és több fiatalokot hajt a bűn karjaiba. A lefolyt egyesületi évben 502 fiatalokorú bűnüggyében fordult környezettanulmányért a fiatalokorúak bírása az egyesülethez az előző év 380 környezettanulmányával szemben. Ezek a számok beszélnék. Elmondják azokat a pusztításokat, amelyeket a háború, a fiatalok lelkében visz végbe. Egy év alatt 122-vel szaporodott a fiatalokorú bűnösök száma. És ez a jelenség országos. Sőt az összes háborús államokban tapasztalt szomorú tünet. Jelenség, mellyel szemben a társadalom, sőt az állam is csaknem tehetetlen. Mutatja a család óriási jelentőségét a gyermeknevelés terén és főleg a családfőét, akit most a háború családjától elragad. Egy vigasztaló adat mégis felhozható ebben az elszomorító lelkét rontó folyamatba.

Edenburg Lajos állami pártfogó tisztviselő ugyanis jelenti, hogy tudtával mindössze 5 visszaeső volt azok közt a fiatalokorú bűnösök között, akiknek felügyeletét ő reá bízta a bíróság. Ha már most figyelembe vesszük, hogy ez az öt visszaeső az állami pártfogó tisztviselő felügyeletére bízott 309 pártfogolt közül került ki, ezt a jelenséget örvendetesnek kell

Telefon 330.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Telefon 330.

Csütörtökön, május hó 2-án, két előadás: 6 és 9 órakor.

Pénteken, május hó 3-án két előadás: 6 és 9 órakor.

Éjfél után?

Szenzációs detektívdráma 3 felvonásban.

— Elsőrangú kísérő műsor. —

Legközelebb: a „HIEROGLIFÁK TITKA” az „Uher-filmgyár remekműve és az „ARANY PILLANGÓ” Fern Andra.

tartanunk még akkor is, ha a 309 fiatalok között nem öt, hanem tíz-tizenöt visszacsúszó akad. Mivel ez élénken dokumentálja a felügyelet nagy jelentőségét a fiatalok mentési munkájában. Egyébként a pártfogó tisztviselő jelentése szerint a nevezett az 1917. évben 48 esetben végzett környezettanulmányt s reá mint pártfogóra ez évben 38 fiatalok felügyeletét bízta a bíróság. Az 1917. évben felügyeletére bízott 38 és az előző évről felügyelete alatt maradt 34, összesen tehát 72 fiatalokkal az állami pártfogó tisztviselő részben saját, részben pedig a fiatalok lakásán, részben végül munkaadójuknál 726-szor találkozott és foglalkozott velük. Az 1917. év végén 26 fiatalok között töltötte próbaidejét a pártfogó tisztviselő felügyelete alatt.

Nagy és fontos kérdés ez, a jövő nemzedékének mentési munkája. Erdemes behatóan és szeretettel foglalkozni az egyesület ama tagjainak a fiatalok lelki és erkölcsi életével, akik mint pártfogók látják el nemes hivatásukat. A tanító urak, mint akiknek hivatásuk körébe tartozik a gyermeknevelés, különösen alkalmasak a tisztviselő ellátására. Ennek felismerése indította az igazságügyminiszter urat arra, hogy a táblaelnök útján 37182—1917. I. M. IX. sz. rendeletével érdeklődjék, vajjon díjazás ellenében volnának-e pártfogói teendők ellátására a tanító karból erre alkalmas erők megnyerhetők s hány ilyen pártfogó alkalmazása volna szükséges, különösen a bírósági székhelyektől távoli községekben. Ez az örömdetes jelenség azt a reményt ébreszti bennünk, hogy a patronage tevékenység nagyobb fellendülését hozza. Aki pedig ezt a tevékenységet ellátja, aki pártfogói tisztelet lát el, tegye ezt szívesen, lélekkel, szeretettel a megtévedt ifjú bűnös iránt, a környezettanulmány elvégzése után tartsa felügyelete alatt a fiatalokat s észleleteiről tájékoztassa a fiatalok bíróját, hogy tevékenysége eredményes legyen, hogy a fiatalok a visszaeséstől megóvassék s ekkép a társadalom részére megmentessék, hogy annak hasznos tagja lehessen. Ha már a háború ezen a téren is egyre nagyobb számban szedi áldozatait, azok a végleges romlásától, a teljes erkölcsi zűlléstől megmentessenek. A háború egyre súlyosabb megpróbáltatásai között pedig szilárdan tartunk ki. Ne csüggedjünk. Rossz katonák az, aki nem a győzelem reményével megy a harcba! A küzdelem nemcsak a harctereken folyik. Azok mögött is hasonló jelentőségű küzdelem folytatnak a munkás társadalom tagjai a háborús visszaélések és a háború okozta bajok ellen. Törhetetlen küzdelemként folytatassuk nagyjelentőségű munkánkat, bármennyig is nehezedik reánk e rettenetes idők súlya.

(Vége.)

HIREK

— **Kitüntetett 12-ös tisztek.** Ófelsége a király az újlagos legfelsőbb dicséret elismerést tudtul adta az ellenség előtt tanúsított kitünő szolgálata elismerésül *Berthold Walter* századosnak. Ófelsége megengedte, hogy *Wilhelm Fülöp* tart főhadnagy az *Oldenburgi Frigyes Ágost* kereszt 2-ik osztályát viselhesse.

— **A bíróság köréből.** Ófelsége a király — mint a *Budapesti Közlöny* keddi száma jelenti — az igazságügyminiszter előterjesztésére *Bödcher* Dezső nagybecskereki és *Reiter* Rezső zombolyai kir. járásbírókat, továbbá *Mészáros* Aladár pancsovai kir. törvényszéki bírót és *Balás* P. Elemért, az igazságügyminiszteriumban alkalmazott nagyikindai kir. ügyészt jelenlegi székhelyükön a VII. fizetési osztályba nevezte ki.

— **Május 1. Nagybecskereken.** Május elsejét a nagybecskereki munkásság is megünnepelte szépen, csöndben. Szünetelt a munka, pihenetek a gyárak gépei, zárva voltak az üzletek. Délelőtt fél 10 órakor az *Ellmer*-féle vendéglőben népgyűlés volt, amelyen *Binder* József pártelnök ismertette május elsejének jelentőségét s azután a tömeg szép rendben eloszlott. Délután volt ismét gyülekezés az *Aradáci*-ntán, ahonnan pontosan két órakor indult el az impozáns, némán tüntető menet s a főbb utcákon át kivonult a nagyerdőbe, ahol az esti órákig maradt együtt, amikor is jótékony tavaszi eső kergette széllel a zöldben szórakozókat.

MODERN MOZI

Az Orientben (Aradáci-ut)
TELEFONSZÁM 312.

Csütörtökön, május hó 2-án.

A TŰZ.

Művészdráma 3 felvonásban.
Főszereplő: *Hollay Camilla.*

Pénteken, május hó 3-án.

Rejtelmes utasok.

Bűnügyi dráma 4 részben.

Előadások kezdete: 7 és 9 órakor.

Helyárak mint rendszeren.

— **Házasság.** *Gyukits* Róra urleány és *Bröder* Sándor hadnagy április 30-án házasságra léptek. Tanúk voltak *Izakovity* Szevetojár gör. kel. hitközségi elnök és *Jelacsky* Braniszlav tanító, hitközségi jegyző.

— **A nagybecskereki róm. kath. plébánia javadalmának rendezése.** A nagybecskereki róm. kath. plébánosi állás *Magyary* Pál pápai kamarásnak, volt nagybecskereki plébánosnak csanádegyházmegyei kanonokká történt kinevezése óta nincsen betöltve. *Lobmayer* Nándor verseci hitoktató az 1917. év végén kinevezett ugyan a plébánosi állásra, de erről lemondott, mert megelégeltének feltételeit nem látta biztosítva. Ennélfogva a vármegye főispánja felterjesztést intézett a m. kir. földmivelésügyi miniszter urhoz, mint kegyurhoz, hogy a nagybecskereki plébániának, a nagybecskereki határban fekvő kincstári földekből megfelelő kegyadományi föld haszonélvezetét engedélyezze. A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur tekintettel a főispáni felterjesztésben kifejtett rendkívüli viszonyokra, a nagybecskereki róm. kath. plébános javadalmazásához átengedett a minenkori róm. katolikus plébánosnak, a Nagybecskerek városhoz közel fekvő, ugynevezett erdőmelléti kincstári birtokból 25 hold földet ingyenes haszonélvezetre. Ennek megtörténte után a nagybecskereki róm. kath. plébánosi állást, — amint értesültünk — rövid idő múlva be fogják tölteni.

— **A bevonulást nem lehet halasztani.** A honvédelmi miniszter a következő rendeletet adta ki: Tapasztaltattott, hogy egyes üzemekben oly munkásoknak a bevonultatása, akiknek felmentése megszűnt vagy a munkát abbahagyták, nehézségekbe ütközött. Tudomásulvétel és jövőbeni mihez tartás végett közlöm, hogy oly egyének, akiknek felmentése megszűnt és további felmentésre nem hoztak javaslatba, illetve további felmentésük elintézésének bevéására nem jogosultak, vagy a munkát abbahagyják és tényleges szolgálatra behivatnak, de be nem vonulnak, úgy tekintendők, mint akik a behívási parancs iránt engedetlenség vétségét vagy büntetést követték el s karhatalommal való bevonultatásuk iránt haladéktalanul intézkedés teendő. Megjegyzem, hogy fenti egyének bevonultatását azon körülmény sem hátráltathatja, ha az illetők a bevonulási parancsot egyszerűen nem veszik át, mert nekik az 1916. évi 405628—1918. számú rendelettel kiadott hirdetmény szerint külön behívás nélkül és azonnal be kell vonulniok.

— **Elhunyt tanító.** *Forgács* Ferenc szent-huberti községi elemi iskolai tanító, életének 30-ik, érdeműs tanítói működésének 10-ik évében április 28-án elhunyt. Temetése 29-én ment végbe nagy részvét mellett.

— **Szélhámosügynökök.** A mai postával következő sorokat kaptuk: A „Torontai” tekintetes szerkesztőségének Nagybecskerek. A hadvezetőségnek tudomására jutott, hogy utóbbi időben egy ügynök azzal hitegeti a közönséget, hogy ő az Oroszországban fogságban levő katonáink részére, illetve azoktól az itthon lévők részére egyik vagy másik rádiótávirdaállomás útján üzeneteket tud közvetíteni és ezen a címen azután a közönségtől bizonyos pénzüsségeket zsarol ki. Különösen a Pozsonyban lévő rádióállomást említi mint mint olyant, mely neki a híreket közvetíteni szokta. Az ügynök a hiszékeny és félrevezetett emberektől ily módon beszédett pénzzel tovább áll, a várt híradások pedig elmaradnak. Felkérem szíveskedjék a közönséget a szóban levő megtévesztési kísérletekre figyelmeztetni azzal a felhívással, hogy a rádióállomásokat magánfelek igénybe nem vehetik és hogy Pozsonyban rádióállomás nincs is és így ily uton-módon hírekhez nem is juthat. Legecélszerűbb az ily ajánlatokkal előálló egyéneket a hatóságnál feljelenteni. Temesvár, 1918 április hó 30-án. Demkó, posta- és távirda igazgató.

— **A nagybecskereki izraelita nőegylet május 12-én** délután 5 órakor tartja *rendes közgyűlést* a hitközség tanácstermében, amelyre az egylet tagjait teljes tisztelettel ezuttal is meghívják. Targysorozat: 1. Évi jelentés az egylet működéséről. 2. Az 1917. évi zárszámolás előterjesztése. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése és a felmentvény megadása. 4. Az 1918. évi költségvetés tárgyalása. 5. A választmány megválasztása. 6. Netáni indítvány tárgyalása. Az izr. nőegylet elnöksége: Özv. Dr. Mangold Samuné elnök, Löfller Jónás, titkár.

— **Adományok.** A Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegyletének 25 éves fennállási ünnepélyén az alábbi adományok folytak be az özvegyek és árvák segélyalapja gyarapítására: Mayer Rezső 100 K-t és az összes nyomtatványokat, dr. Kusziny János 20 K-át, Bisztray Aron Péter, Glaszen Ferenc, Röhrich Péter, Schwarcz György, Steyer István, Zsvojnov Toma 10—10 K-át, Birolyev G. K. Kaufmann István, Osztó János 5—5 K, Bakator Imre 4 K, Machalek András 3 K, Csáby Wencel, Ehelits, Funk Arthurné, Fülöp András, Gáspárovi János, Güntner Károly, Kossik István, Lóczy Pál, N. N., Schmidfall, Szetonia György, Vanesik Aladárné 2—2 K, Bering József 110 K, Brucker Ferenc, Csizsar József, özv. Eisenbarth Ferencné, Ferbai Maris, Gerő Sándor, Grusling Rózsa, Grusling Teréz, Güntner Annus, Haupt Béla, Hevessy Erzsébet, Járosi Péter, Kremser János, Kullán Márton, Leitermann, Mayer János, Merschbach Vilma, Müller Péter, Nagy Emilia, N. N., Paulitschek Sári, Perger Rezső, Roszbor Eva, Somogyi János, Sörös Izabella, özv. Stempel Miklósné, Szentessy Pál, özv. Szotrell Mátyásné, Schneider Lajos, Schneller Ede, Tarsuly Sándor, Tietze Jenőné, Treier Mariska, Zachariás Teréz 1—1 K-át. A nemeslelkű adományokért ezuton mond halás köszönetet a 88. sz. helybeli fiók választmánya.

— **Istentisztelet a zsinagógában.** Az izraelita templomban a péntek esti istentisztelet továbbá intézkedésig délután fél 8 órakor fog kezdődni.

CLUB-MOZGÓ

a Club-kávéházban. Telefon: 47. sz.

Május 2-án és 3-án

Katonabecsület.

Modern dráma 3 felv. Főszereplő Lilly Beck.

Alvajáró.

Társadalmi dráma 4 részben.

Előadás kezdete 7 és 9 órakor.

Az előadásokat elsöranu cigányzene kíséri.

Helyárak: Páholyülés 1'30, zsölye 1'50, I. hely 1'20, II. hely 1'—, III. hely 60 fillér.

— **Árdrágítás krumpiival.** Csobanov Milánne és Cvetkov Tyószta helybeli kofák a hetipiacon a burgonya kilóját egy koronáért akarták eladni Bihari Lajos rendőrségi hivatalnoknak, aki 60 fillért ígért érte. A kofák ennyiert nem adták. Bihari rendőrt hívott, aki előállította a két kofát. A rendőrbíró kötelezte őket, hogy a burgonyát a maximális 30 fillérért adják át Biharinak és mindkettőjüket árdrágító kihágásért elítélte husz korona pénzbírságra.

— **Megtartják a művészestélyt.** A május 2-ikára hirdett Kékény-Boros művészestélyt a városi színházban május 12-én, vasárnap tartják meg. Az előadások fél nyolc és fél tíz órákor kezdődnek. Akik jegyeket előjegyeztek, intézkedjenek a kiváltás iránt.

— **Halálraítelt felségáruló honvéd.** A kolozsvári „Ujság” jelenti: A kolozsvári hadosztály-bírószak tegnap kötéltálati halálra ítélte Fetu György alsókomádai illetőségű 23-ik honvédszolgálatbeli katonát, aki a legsúlyosabb bünt követte el, amit csak katona hazája ellen vehet: a felségárulást. Fetu a háboru elején a mi hadseregünkben harcolt az orosz fronton, ahol könnyebben meg is sebesült. A nagy-szebeni kórházból megszökött, átment Romániába, ahol később beállt a hírhedt 40-ik román gyalogezredbe, ahol a legtöbb erdélyi dezertor harcolt. Az árulók ezredét az oláh hadvezetőség a bolgár frontra küldte. Itt küzdött ellenünk Fetu György is. Egy bekerülő hadművelet alkalmával az árulók egész ezrede fogságba került. Már többeket közülök elítélte a kolozsvári hadbírószak, de egynek sem volt olyan súlyos a büne, mint Fetué, aki mint felesküdt katona szökött át az ellenséghez. A hadbírószak hosszas tanácskozás után hozta meg a halálos ítéletet, amit a vádolt megrendülve vett tudomásul. A hazaárulót Boli Mihály fogja kivégezni.

— **Értesítés.** A városi mozi tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy a május hó 2-ikára hirdett művészestély közbejött akadályok folytán május 12-ig el lesz halasztva. A jegyek érvényben maradnak.

— **Felrobbant a petróleumlámpa.** Nagyszentmiklósról jelentik: Nedelku Mitrúné szül. Fluss Jelica egy égő lámpába petróleumot öntött, mitől ez felrobbant és az aszony súlyos égési sebeket szenvedett. A súlyosan sérültet a kórházban ápolják.

— **Féltőlali fejfájás, kedvetlenség, bágyadtág, borzongás, vértőlulás, szédülés, folytonos álásra való hajlam, étvágytalanság, rossz szájíz, hányóinger, a szem kaprázása, fülzúgás** eseteiben a rendes székelés és kielégítő emésztést teremtő természetes Forenc József keserűvizhez kell folyamodnunk.

— **Találták a Korona-utcában** bodzába burkolva egy zsák burgonyát. Ha tulajdonosa 24 órán belül a rendőrségen át nem veszi, a burgonyát elkobozzák.

— **A Tűz.** Tegnap este Petőfi Sándor, halhatatlan költőnk öt versét elevenítette meg a Modern mozi. Többet nem írhatunk: Gyönyörű volt! Ma este *A tűz* című 5 felvonásos művészdrama kerül a vászonra, míg holnap „Rejtelmes utasok” címen egy 4 felvonásos dráma kerül előadásra. Előkészületen „Julius Cásár” világhírű film, mely felemelt helyárakkal kerül előadásra.

HIRDETÉSEKET JUTÁNYOS ÁRERT
KÖZÖL A „TORONTAI” POLITIKAI
NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen drága halottunk

Kardos Lipót

elbunyta alkalmával részvétükkel felkerestek és a temetésen való megjelenésükkel fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton halás köszönetünk kifejezését.

Özv. Kardos Lipótné és családja.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Raktárnok

mielőbbi belépésre felvételik.

476

Hazai Malomipar Részvénytársaság.

Azonnali belépésre keresünk

pénztárnoknőt,

aki jól számol és magyarul, németül és szerbül vagy románul beszél.

478

Özv. Guttman Jakabné és Fiai
Nagybecskerek.

Irodai munkálatok

elvégzésére, szép írással rendelkező

kisasszony

azonnali belépésre kerestetik.

Mangold G.

könyvkereskedése Nagybecskerek.

Egy

tanonc felvételik

fűszer-, festék- és rövidaru

kereskedésbe.

471

Jovanovits Boriszlav
Perlasz.

Egy hajó-rakomány

elsőrendű szlavoniai

477

tüzifa érkezett

Erzsébet-tér 4. sz.

Telefon 301. sz.

Novák F. M.

fakereskedőnek.

A Nagybecskereki Gyógynövény Részvénytársaság

a legkisebbtől a legnagyobb mennyiségig átvesz friss állapotban a gypmester mögött lévő telepen, száraz állapotban bármely vasútállomáson

csalánlevelet
beléndeklevelet
ibolyalevelet
szederlevelet
füzfalevelet
pásztorfákát
mogyorófarevelet
hársfavirágot
málnalevelet
pemotefüvet
szappangyökeret
vadgesztenyevirágot

bodzavirágot
székfűvirágot
pipacsvirágot
maszlaglevelet
ezerjófüvet
kálmusgyökeret
mályvalevelet
akácvirágot
méhfüvet
utifüvet
anyarozsot

Festőmályva, izsóp, lestyán, kalendula, vadsáfrány, chenopodium, rhabarber, archangelica, édes ániz, fehérmályva és még néhány fajtájú vetőmagot, amíg csekély készletünk tart, érdeklődőknek szívesen átengedünk ingyen, csupán a magnak az új termésből való visszaadásának kötelezettségével.

479

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.